

De Jan Marijnissen-programmeur

Van oudsher voel ik een enorme verbondenheid met de Open Source-gemeenschap. Dat gaat jaren en jaren terug. We hebben onderling wat afgelachen hoor, die baardige hackers en ik. Vanuit een onverwoestbare drang om politieke correctheid onderuit te schoppen schreef ik wel eens een licht kritisch stukje over Open Source. Gewoon, een beetje voor het effect. Vergeleek ik bijvoorbeeld Linus Torvalds met Mao Tse Tung of de desktop van Linux met een afgebladderde kloostercel.

Nooit problemen mee gehad!

In de Open Source-wereld kon men daar goedgeluimd, in alle relativerende vergevingsgezindheid smakelijk om lachen. Goed, je leerde er honderd nieuwe Engelse scheldwoorden bij. Of er kwam eens zo'n leuk uitgedachte *Denial of Services*-aanval je kant op. Hoefde je alleen maar van Internet-provider te wisselen en een nieuwe email-id te nemen. Geen vuiltje aan de lucht, goed beschouwd.

Ik mis het daarom de laatste tijd behoorlijk, dat groene, onbespotene van die Jan Marijnissen-klonen; die fijnzinnige combinatie van blinde gelijkhebbigheid en *een stuk solidair groepsgebeuren*. Want Open Source is liefdevol door de zakenwereld opgenomen. Gedreven door het economische tij heeft de belofte van lagere kosten en standaardisatie de harten van IT-bazen veroverd. Ook de overheid doet mee: het indammen van monopolisten en het hebben van robuuste, veilige systemen staan hoog op de politieke agenda.

Vandaar dat men op Linux-conferenties allang niet meer opkijkt als er blauwe pakken opduiken tussen de Metallica T-shirts en Che Guevara pullovers. De Open Source-divisies van IBM en HP worden geleid door ambitieuze managers met heuse *omzet-targets* en dik aangezette KPI's. Ook Novell doet stevig mee, hoewel de recente overname van Linux-distributeur SUSE nog even wennen is: net alsof de lokale ijsboer van de ene op de andere dag overschakelt op het verkopen van gehaktballen.

Zouden ze het nog leuk vinden, die Open Source-ontwikkelaars van het eerste uur? Vroeger programmeerden ze in hun vrije tijd voor de sport, de gezelligheid en misschien

wel vanuit een oprechte drang om de wereld te bevrijden van imperialistisch tuig. Nu kijken Lou Gerstner en Carly Fiorina hijgend over de schouder mee of er wel hard genoeg wordt gewerkt. En bij elke regel code die wordt geproduceerd rinkelt de kassa van minstens één grootkapitalist. Of wordt er weer een discussiestuk in het Europe Parlement geagendeerd.

Zouden ze het écht nog leuk vinden? Veel verschil zal het niet meer maken. Open Source is een geaccepteerd verschijnsel waaraan we in de IT-industrie nog veel plezier gaan beleven. Waar de ontwikkelaars van het eerste uur zich allang met andere onderwerpen bezighouden (*aspect-oriented programming*, Greenpeace, het schrijven van haiku's) wordt er mede vanuit de laboratoria van de grote hard- en softwareproducenten driftig gewerkt aan nog veel meer Open Source-code. Wie wil weten waar het de komende jaren naar toe gaat werpt gewoon eens een blik op sourceforge.net en verbaast zich over de rijkheid van initiatieven.

Met name in de Java-wereld wordt het bij het opstarten van een project zo langzamerhand de normaalste zaak van de wereld om eerst eens op het Internet te grasduinen voor herbruikbare componenten. Misschien om daadwerkelijk te gebruiken, misschien alleen om van te leren. Een effect dat ze in het Microsoft-kamp nog maar eens moeten zien te reproduceren.

Ook aan de kant van de overheid rommelt het. Voor je het weet is het gebruikelijk dat een grote gemeente of provincie een nieuw pakket laat ontwikkelen volgens de Open Source principes. Een handige manier om de gedane investeringen ten goede te laten komen aan andere, vergelijkbare overheidsonderdelen en de samenwerking op gang te krijgen. Maar dan zonder dat er jaren van deprimerende vergaderingen aan vooraf hoeven te gaan. Bovendien wordt er ook nog eens een monopolietje hier of daar doorbroken; daar houden beleidsambtenaren wel van.

Open Source wordt kortom meer dan serieus genomen. Goed voor de industrie, maar de echte lol is er af. Ik mis ze daarom oprecht, die Jan Marijnissen-programmeurs. Als u er nog een weet, hoor ik dat graag. Kunnen we een beetje weemoedig bijpraten. Ik zorg wel voor de jenever.